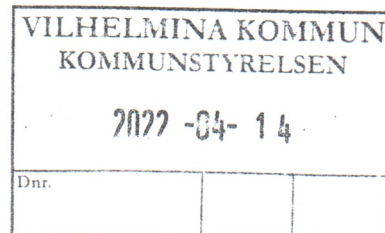

Göran Kallin
Susanna Rolfsson
Kommunfullmäktige

Sn § 30 Dnr 2022/059 750
Lokal ANDTS strategi med policy och handlingsplan.

Sn 2022-03-30

Göran Kallin, ANDTS/BF-samordnare, meddelar i skrivelse att i februari 2018 antog kommunfullmäktige senaste ANDT strategin med policy och strategi för det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, doping och tobak i Vilhelmina kommun.

Det föreligger ett stort behov av uppdatering av befintlig strategi samt tillägg av spel om pengar. Nuvarande strategi har inte följts upp och innehåller frågetecken kring vem som ska göra vad. Det har gjort att stora delar av strategin inte följts upp eller implementerats.

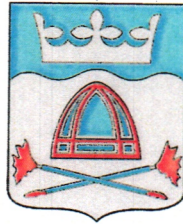
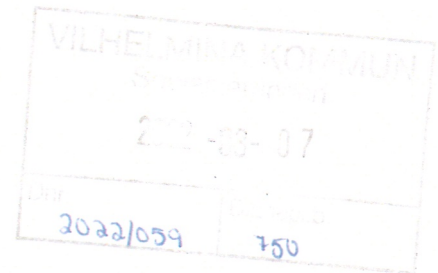
I nya reviderade version av ANDTS strategin finns det en tydlighet och ett gemensamt kommunalt ansvar samt hur det ska följas upp och efterlevas.

Göran Kallin rekommenderar socialnämnden besluta:
Att anta upprättat förslag till ANDTS-strategi med tillhörande policy och handlingsplan och skicka ärendet vidare till kommunstyrelsen.

Göran Kallin föredrar ärendet.

SOCIALNÄMNDEN BESLUTAR ENHÄLLIGT

att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta upprättat förslag till ANDTS-strategi med tillhörande policy och handlingsplan.

**VILHELMINA
KOMMUN**
VUALTJEREN TJÆLTE

Lokal ANDTS-strategi

Vilhelmina Kommun

Socialförvaltningen/Individ- och familjeomsorgen

22-MM-DD

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Syfte med en lokal ANDTS-strategi.....	4
Vision	4
Mål med ANDTS-strategin	4
Avgränsning	4
Samverkan.....	4
Ansvar och Uppföljning	4
Gemensamma mål inom kommunen	5
Alkohol, Narkotika samt Tobak	5
Dopningsmedel.....	5
Energidrycker	5
Spel om pengar.....	5
Målbilder och planering	6

Inledning

Denna strategi beskriver de gemensamma utgångspunkter och prioriterade områdena i det ANDTS förebyggande arbetet. Strategin ska fungera som ett stöd och en vägledning inom kommunens förvaltningar och bolag för att uppnå vision och övergripande mål i ANDTS-policyn.

Det ANDTS-förebyggande arbetet ska genomsyras av en helhetssyn vilket innebär att det ska utgå från ett;

- *Folkhälsoperspektiv* – utgår från befolkningsinriktade insatser och ett hälsofrämjande synsätt –
- *Barnperspektiv* – barns rättigheter och möjligheter utifrån FN:s konvention om barns rättigheter beaktas
- *Jämställdhetsperspektiv* – som ger alla, oavsett kön, lika möjligheter
- *Jämlikhetsperspektiv* – individer med olika förutsättningar tillmäts samma betydelse

Kommunen skall arbeta främjande och förebyggande samt bidra till en positiv utveckling för den enskilde och motverka uppkomst av ANDTS-relaterade problem. Alla medborgare i Vilhelmina kommun omfattas av policyn. Barn, ungdomar, unga vuxna och föräldrar är särskilt prioriterade grupper i ANDTS-arbetet. ANDTS-policyn gäller alla kommunala nämnder, förvaltningar och bolag. ANDTS-målen ska tydliggöras på verksamhetsnivå i förvaltningarna och bolagen. Arbetet ska ske på alla nivåer och utgå från delaktighet och samverkan. För att nå resultat i ANDTS-arbetet krävs en väl fungerande samverkan både inom kommunen och med externa aktörer.

Bakgrund

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS) bidrar i hög grad till ohälsa i samhället. Forskning och evidens visar att en kommuns förebyggande sociala investeringar inte bara sparar ekonomiska resurser utan även förhindrar att barn och ungdomar att hamna i utanförskap och i värsta fall ett livslångt lidande till följd av det.

Inom området ANDTS finns sex politiska mål satta och från dessa tar strategin sin utgångspunkt.

1. Tillgång till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobak ska minska
2. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkohol ska successivt minska.
3. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.
4. Kvinnor och män samt flickor och pojkar med missbruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet.
5. Antalet kvinnor och män samt flickor och pojkar som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel eller tobak ska minska.
6. En folkhälsobaserad syn på ANDT inom EU och internationellt

Ett framgångsrikt förebyggande arbete på ett lokalt plan bygger på en grund av gemensamma ståndpunkter och gemensamma målsättningar som är förankrade av kommunens beslutsfattare. På den grunden vilar sedan de insatser som utförs av de anställda över verksamhetsgränserna och som engagerar flera aktörer.

Syfte med en lokal ANDTS-strategi

Den lokala ANDTS-strategin syftar till att kvalitetssäkra det förebyggande arbetet i Vilhelmina kommun. ANDTS-strategin integreras i kommunens olika förvaltningarnas ordinarie arbete och kommer därmed att främja en god fysisk och psykisk hälsa för alla medborgare i Vilhelmina kommun.

Vision

Kommunens ANDTS-policy ska medverka till att förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar. Detta uppfylls genom att medborgaren erbjuds miljöer och förutsättningar för god hälsa och trygghet i en kommun fri från negativa konsekvenser av alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks-användning samt spel om pengar.

Det alkohol- och drogrelaterade våld som är mest tydligt är det som sker i den offentliga miljön. Vilhelmina kommun ska utveckla och bibehålla pågående samverkan med polis och näringsliv för att säkerställa att de regler som finns för alkoholservering efterföljs och för att minska narkotikaanvändning. Denna samverkan ska även stärkas och utvecklas i samband med andra arrangemang såsom idrotts- och musikevenemang.

Mål med ANDTS-strategin

- Det förebyggande hälsobefrämjande arbetet mot användningen av alkohol, narkotika, doping, tobak samt spel om pengar vilar på en gemensam grund inom Vilhelmina kommuns olika nämnder, förvaltningar, verksamheter och bolag.
- Vilhelmina kommun ställer krav på att föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet har en ANDTS-policy

Avgränsning

Fokus i strategin är förebyggande insatser, ej behandlande insatser.

Samverkan

Det är viktigt att skapa och bibehålla en fungerande organisation med fasta strukturer för nätverk och samverkansformer och att berörda får tydliga uppdrag och mandat att arbeta mot de övergripande ANDTS-målen.

Ansvar och Uppföljning

Varje nämnd, förvaltning och kommunala bolag ska arbeta för att uppnå vision och de övergripande mål i ANDTS-policyn samt att de ansvarar för de förebyggande insatser vilket de berörs av. Nämnderna ansvarar även för att följa upp de övergripande mål som presenteras i strategin samt att redovisa denna uppföljning i en skriftlig rapport som skickas årligen till kommunstyrelsen under februari månad. Det står varje förvaltning och verksamhet fritt att utifrån de mål som uppges i detta dokument utforma egna

målsättningar för det förebyggande arbetet gällande ANDTS och redovisa dessa i den årliga uppföljningen som skickas till kommunstyrelsen.

Ansvariga verksamheter ska följa upp insatserna inom ANDTS för att bekräfta att utvecklingen går åt rätt håll. Förebyggargruppen ska varje år initiera ett tillfälle där samtliga berörda nämnder och bolag får redogöra för hur ANDT-policyn implementeras och vilka åtgärder som vidtagits i de olika verksamheterna. Varje förvaltning och bolag ska följa upp sitt ANDT-arbete.

Gemensamma mål inom kommunen

- Alla barn och ungdomar i Vilhelmina ska ha en trygg uppväxt i miljöer fria från narkotika och dopning samt negativa konsekvenser av alkohol och tobak samt spel om pengar
- Skadeverkningar, på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningspreparat eller tobak ska minska
- Kommunen ska utveckla en webbaserad alkohol-och drogguide med råd, stöd och information om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.
- Vilhelmina kommun ställer krav på att föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet har en ANDTS-policy

Alkohol, Narkotika samt Tobak

- Kommunen ska arbeta för att förhindra skadliga och riskabla levnadsvanor som beror på tobak-, alkohol- samt narkotika-användning i alla åldrar.
- Antalet barn och unga som börjar använda tobak, alkohol och/eller narkotika ska minska
- Antalet vuxna som utvecklat skadligt bruk, beroende av tobak, alkohol och/eller narkotika ska minska

Dopningsmedel

- I Vilhelmina ska träningsanläggningar vara fria från dopningspreparat

Energidrycker

- Skolor, fritidsverksamhet och fritidsgård har en gemensam regel om att inte tillåta drickande av energidrycker.
- Kommunen ingår överenskommelse med försäljningsställen om att inte sälja till de som är under 18 år.

Spel om pengar

- Medborgare i Vilhelmina kommun ska erbjudas information om riskerna när det gäller spel om pengar.

Målbilder och planering

Gemensam ståndpunkt:

- Kommunen ska arbeta för att förhindra skadliga och riskabla levnadsvanor som beror på tobak-, alkohol- samt narkotika-användning i alla åldrar.
- Antalet barn och unga som börjar använda tobak, alkohol och/eller narkotika ska minska
- Antalet vuxna som utvecklat skadligt bruk, beroende av tobak, alkohol och/eller narkotika ska minska

Kommunen ska arbeta för att förhindra skadliga och riskabla levnadsvanor som beror på tobak-, alkohol- samt narkotika-användning i alla åldrar.

Insats

Utifrån ANDTS-strategin i respektive verksamhet

I ordinarie undervisning,

Extern föreläsare

Samtal med skolsköterska

Utforma ett kommunalt föräldramötesprogram

Kommunen ska utveckla en webbaserad alkohol-och drogguide med råd, stöd och information.

Samverkan

Kommunens ANDTS-samordnare, Förebyggargrupp ¹

Ansvarig

Respektive verksamhet inom kommun

Uppföljning

Redovisas från nämnderna/utskott till kommunstyrelsen i februari varje år

Antalet barn och unga som börjar använda tobak, alkohol och/eller narkotika ska minska

Insats

Årliga ANDTS-enkäter

Blås Grönt erbjuds vid större evenemang i Vilhelmina

Fältning vid större evenemang i Vilhelmina

Utforma ett kommunalt föräldramötesprogram

Dialog kaféer

Samverkan

Kommunens ANDTS-samordnare

Förebyggargrupp = Polis, Skola, IFO, Ungdomsmottagning, Fritidsgård, Vuxenskolan och Svenska kyrkan

Ansvarig

Kommunens ANDTS-samordnare tillsammans med skolorna

Uppföljning

Redovisas från nämnderna till kommunstyrelsen i februari varje år

¹ Polis, Skola, IFO, Ungdomsmottagning, Fritidsgård, Vuxenskolan och Svenska kyrkan, m.fl.

Alla barn och ungdomar/elever ska ha rätt till en tobaksfri skol/fritids-tid samt tobaksfri vistelse på fritidsgård.

Insats

Upprätta policy i enlighet med strategin

Samverkan

Kommunens ANDTS-samordnare, tillsynshandläggare tobak och skolledning

Ansvarig

Skolledning

Uppföljning

Revidering av policy, policy skickas till kommunens ANDTS-samordnare

All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av tobaksbruk hos en person under 18 år.

Insats

Upprätta handlingsplan/checklista/rutiner för personal

Personal agerar lika

Samverkan

Skolledning, fritidsgård och personal

Ansvarig

Skolledning, fritidsgård, personal

Uppföljning

Årlig uppföljning av handlingsplan/checklista/rutiner

handlingsplan/checklista/rutiner skickas till kommunens ANDTS-samordnare

All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och ungdomar ska ge ett tobaksfritt bemötande.

Insats

Tobaksbruk hos personalen sker inte inför barn och ungdomarna

Samverkan

ANDT-samordnare tillsammans med tobakshandläggare

Ansvarig

Personal inom samtliga kommunala förvaltningar och bolag

Uppföljning

Intern utvärdering

Avvikelser redovisas till kommuns ANDTS-samordnare

Kommunen ska verka för fler tobaksfria miljöer, till exempel i kommunens anläggningar, lekparkar/parker och torg.

Insats

Upprätta en plan för genomförande

Samverkan

ANTS-samordnare, tillsynshandläggare tobak tillsammans med ansvarig tekniska avdelningen

Ansvarig

Tekniska avdelning

Uppföljning

Tillsynshandläggare tobak och ANTS-samordnare i politiskt forum

Kommunen ska kunna erbjuda tobaksavvänjning för elever.

Insats

Utbilda personal i tobaksavvänjning

Erbjuda elever tobaksavvänjning

När

Fortlöpande

Samverkan

Skolledning och Elevhälsan

Ansvarig

Skolledning

Uppföljning

Intern utvärdering

Antalet tobaksavvänjning som erbjudits samt genomförts redovisas till kommuns ANDTS-samordnare

Kommunen ska arbeta för att förhindra skadliga och riskabla levnadsvanor som beror på tobak-, alkohol- samt narkotika-användning i alla åldrar.

Insats

Utifrån ANDTS-strategin i respektive verksamhet

Inom ordinär undervisning

Bjuda in externa föreläsare

Samtal med skolsköterska

Utforma ett kommunalt föräldramötesprogram

Kommunen ska utveckla en webbaserad alkohol-och drogguide med råd, stöd och information om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.

När

Fortlöpande

Samverkan

Kommunens ANDTS-samordnare och förebyggargruppen

Ansvarig

ANTS-samordnare, skolledning, lärare, skolsköterska

Uppföljning

Redovisas från nämnderna/utskotten till kommunstyrelsen i februari varje år

Alla föräldrar ska känna till vikten av att inta ett restriktivt förhållningssätt gällande alkoholbruk hos sitt barn.

Insats

Utforma och genomföra ett kommunalt föräldramötesprogram

När

Läsårsstart, fortlöpande

Samverkan

Skola och IFO

Ansvarig

ANDTS-samordnare

Uppföljning

Gemensamt skola och IFO

All personal som i sitt dagliga arbete kommer i kontakt med barn och unga ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av alkoholbruk hos en person under 18 år.

Insats

Upprätta handlingsplan/checklista/rutiner för personal

När

Fortlöpande

Samverkan

Skola och IFO

Ansvarig

Skolledning/fritidsgård

Uppföljning

Intern utvärdering

Handlingsplan/checklista/rutiner skickas till kommunens ANDTS-samordnare

Alla elever, föräldrar och personal ska vara medvetna om riskerna med narkotika

Insats

Inom Ordinär undervisning

Bjuda in externa föreläsare

Utforma och genomföra ett kommunalt föräldramötesprogram

När

Fortlöpande

Samverkan

Skola, ANDTS-samordnare, polis, sjukvård

Ansvarig

Skolledning

Lärare

ANDTS-samordnare

Uppföljning

Skola, IFO, Förebyggargrupp

All personal ska känna till hur de ska agera vid misstanke, eller upptäckt av narkotikabruk hos barn, unga och vuxna.

<p>Insats Upprätta handlingsplaner/checklistor/rutiner för personal</p> <p>När Fortlöpande</p> <p>Samverkan IFO, Skola, elevhälsa, ANDTS-samordnare</p> <p>Ansvarig Skolledning/elevhälsan</p> <p>Uppföljning Intern utvärdering Handlingsplan/checklistor/rutiner skickas till ANDTS-samordnare</p>

I Vilhelmina ska träningsanläggningar vara fria från dopningspreparat

<p>Insats Upprätta kommun övergripande policy samt begära in policy från träningsanläggningar som inte är kommunens fastigheter</p> <p>När Fortlöpande</p> <p>Samverkan ANDTS-samordnare och utvecklingsenheten</p> <p>Ansvarig Utvecklingsenheten</p> <p>Uppföljning Årligen Policydokument skicks till kommunens ANDTS samordnare</p>
--

Vilhelmina kommun ställer krav på att föreningar som driver barn- och ungdomsverksamhet har en ANDT-policy

<p>Insats Informera föreningarna Begära in ANDTS-policy från samtliga föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet.</p> <p>När Fortlöpande</p> <p>Samverkan ANDTS-samordnare Utvecklingsenheten</p> <p>Ansvarig Utvecklingsenheten</p> <p>Uppföljning Årligen Policydokument skickas till kommunens ANDTS samordnare</p>
--